מאימתי מאימתי

מזכירין גבורות גשמים רבי אליעזר אומר

מיום מוב הראשון של חג ר' יהושע אומר

מיום מוב האחרון של חג אמר לו ר' יהושע

הואיל ואין הגשמים אלא סימן קללה בחג

למה הוא מזכיר אמר לו ר' אליעור אף אני

לא אמרתי לשאול אלא להזכיר משיב הרוח

ומוריד הגשם בעונתו אמר לו א"כ לעולם

יהא מזכיר אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים ר' יהודה אומר א העובר לפני

התיבה ביו"מ האחרון של חג האחרון מזכיר

הראשוז אינו מזכיר ב ביו"ם הראשוז של פסח

הראשון מזכיר האחרון אינו מזכיר: גמ'

"חנא היכא קאי דקתני מאימתי תנא התם

קאי דקתני כ ג מזכירין גבורות גשמים בתחיית

המתים דושואלין בברכת השנים דוהבדלה

בחונן הדעת וקתני מאימתי מזכיריז גבורות

גשמים וליתני התם מ"ש דשבקיה עד הכא

אלא תנא מראש השנה סליק דתנן י ובחג

נידונין על המים ואיידי דתנא ובחג נידונין

על המים תנא מאימתי מזכירין גבורות גשמים וליתני מאימתי מזכירין על הגשמים

מאי גבורות גשמים א"ר יוחנן מפני שיורדין

בגבורה שנאמר יי עושה גדולות (יי עד אין

חקר ונפלאות עד אין מספר וכתיב 2 הנותן

מטר על פני ארץ ושולח מים על פני חוצות

מאי משמע אמר רבה בר שילא אתיא חקר

חקר מברייתו של עולם כתיב הכא עושה

גדולות עד אין חקר וכתיב התם יהלא ידעת אם לא שמעת אָלהי עולם ה' בורא קצות

(3) הארץ לא ייעף ולא ייגע אין חקר לתבונתו

וכתיב + מכין הרים בכחו נאזר בגבורה ומנא

לן דבתפלה דתניא פלאהבה את ה' אלהיכם

ולעבדו בכל לבבכם י איזו היא עבודה שהיא

א א ב ג מיי' פ"ב מהלכות מפלה הלכה טו סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' קיד סעיף א [וסימן מפח סעיף גן: ב ד מיי׳ שם הלכה ודו

וו סמ"ג שם טו ליח סיי קיז סעיף א: ג' ה מייי שם הלכה [ד] יב וסמג שם טוש"ע א"ח מי רלד סעיף א: ו ומיי׳ פ״א שם הלכה אז:

תורה אור השלם 1. עשה גדלות ואין חקר נפלאות עד אין מספר:

2. הַּנַּתֵן מְטָר עַל פְּנֵי ארץ ושלח מים על פְּנֵי 3. הֲלוֹא יָדַעְתָּ אָם לֹא שמעת אלהי עולם יי בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יִישָף וְלֹא יִינֶע אֵין חֵקֶּר יִישָף וְלֹא יִינֶע אֵין חֵקֶּר לתבונתו: ישעיהו מ כח ...ְבַּיְּיָּהְיִּהְיִּ שְׁצְּיִהְוּ מֵּ כַּחְ 4. מֵכִין הָרִים בְּכֹחוֹ נֶאְזֶר בִּגְבוּרָה: תהלים סה ז רה: תהלים סה ז והיה אם שמע אַנכי מצוה אַתכם היום יָרֶבֶּי בְּיֶבֶּי, יָיֶ אֱלֹחֵיכֶם לְאַחֲבָּה אֶת יְיָ אֱלֹחֵיכֶם וּלְעָבְּדוֹ בְּכָל לְבַבְּכֶם ובכל נפשכם:

דברים יא יג ובו פי ארג. 6. וְנְתַתִּי מְטֵר אַרְצְכֶּם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמֵלְקוֹשׁ וְאָסַפְּתָּ דְגָנֶךְ וְתִירשְׁךְ ויצהרה: דברים יא יד וְיִצְקָּרֶךְ: דברים יא יד זְיִצְקָּרֶךְ: דברים יא יד 7. יַפְתַח יְיָ לְךְּ אֶת אוֹצְרוֹ הטוב את השמים לתת והלוית גוים רבים ואתה ְּהְאַתָּה לֹא תִלְּנֶה: דברים רַאַתָּה לא תִלְנֶה: דברים כח יב 8. וַיִּיּוְכֵּר אֱלֹהִים אֶת רָחַל וַיִּּשָׁמֵע אליה רְחֵל וַיִּשְׁמֵע אֵלֶיהָ אֶת אֶלֹהִים וַיִּפְּתַּח אֶת רַחְמָה: בראשית ל כב

רבינו חננאל

אידי דתנן במתניתין מאימתי מזכירין גבורות . גשמים. מקשי תנא היכא קאי דקתני מאימתי. כלומר, מי הזכיר שנזכיר גבורות גשמים עד שיאמר מראש השנה סליק, דתנן . ובחג נידונין על המים, ולפיכך תנא (הכל) [הכא] מאימתי מזכירין גבורות גשמים. ואמאי תני גבורות. בגשמים. ואמר ר' שיורדין בגבורה, שנאמר בענין המטר עושה גדולות אין חקר, וגמר חקר חקר מברייתו של יוקו ייקי ב.... עולם, שנאמר בורא קצות הארץ אין חקר לתבונתו, וכתיב מכין הרים בכחו ומר גבורות גשמים. ופריש במתני׳ בתפלה. ואמרי׳ ומנא לן שלא תהא הזכרה זו אלא בתפלה, ופשטנא מדכתיב ולעבדו] בכל לבבכם וגו׳ ונתתי מטר ארציכם בעתו יורה ומלקוש וגו', ודייקינן איזו היא [עבודה] בלב שבשבילה המטר הוי אומר זו תפלה. וא"ר יוחנן שלש מפתיחות לא נמסרו לשליח אלא הם בידו של הקב"ה. מפתח

מאימתי. מיום מוב האחרון של חג. שמיני דלא יתבון בקוכה ואפילו האידנא אינו אלא מדרבנן משום ספיקא

ואע"ג דבקיאינן בקביעא דירחא גזרה שמא יחזור הדבר לקלקולו או משום מנהג אבותינו בידינו כדאי׳ פ״ק דבילה (דף ד:) ולכן מדכרינן אבל כל שבעה לא שהגשמים בימי

סוכה סימן קללה הן כדתגן פרק שני דסוכה (דף כח:) משל לעבד וכו': אם כן. אם אתה אומר מזכירין אע"פ שאין שואלין הואיל ומשמע בעונתו אף בקיך יזכירו ומה אתה נותן סימן מי"ט הראשון ור׳ אליעזר אומר בברייתא בגמרא כל הקיץ אם בא להזכיר מזכיר דלעולם בעונתו משמע מיהו עד השתא לא רמי עליה חובה אבל בי"ט ראשון חובה לרצות לפני שאלה שכל הבא לבקש מקדים ומרלה ואסימן קללה לא קפדינן ורבי יהושע קפיד: התם קאי. פירוש בסדר זרעים בברכות פרק אין עומדין

(דף לג.) וליתני התם מאי שנא כו' כלומר אמאי תנא הכא במועד מאי דתני התם בסדר זרעים:

אלא תנא מראש השנה קא סליה. פירוש ור"ה הויא בסדר מועד ואם תאמר ואכתי ליתני בסדר זרעים וי"ל דהכא עיקר דאמר בחג נידונין על המים ואורחא דמילתא לרצות לפני שאלה לכך שביק עד הכא אבל בסדר זרעים ^(ח) אומרים מזכירין גבורות גשמים אפשר דמשמע לעולם כמו תחיית המתים או הבדלה בחונן הדעת:

וליתני מאימתי מזכירין (מ)

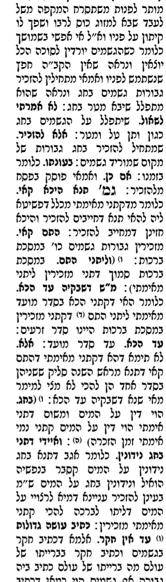
גשמים מאי גבורות גשמים אמר ר' יוחנן שיורדין בגבורה. תימה התם בברכות פ' אין עומדין (שם) קתני כי הכא מזכירין גבורות גשמים ושוחלין הגשמים וכו׳ חמחי לא קא מקשה כמו הכא וליתני מזכירין על הגשמים מאי גבורות ויש לומר שאני הכא דהוי עיקר סדר של גשמים באיזה זמן מתחילין לאומרו ומאימתי פוסקין מלאומרו ומשום הכי פריך הכח טפי מהתם: ובתיב מבין הרים בכחו נאזר בגבורה. חה גכי בריאת עולם וכי היכי דהאי חקר בבריאת העולם רולה לומר בגבורות כמו כן הכא גבי גשמים האי חקר נמי רולה לומר גבורות אכן יש להקשות אמאי נקט גבורות טפי מכח וכמו כן הוה ליה למימר מאימתי מזכירין כח גשמים או ליתני גדולות גשמים וי"ל דמן הדין נקט גבורות משום טעמא דאיכא כח ואיכא גדולה אי נמי משום דהברכה מתחלת בגבורה להכי נקט גבורות:

שלשה מפתחות שלא נמסרו

לשליה. וא"ת והא אמרינן (סנהדרין דף קיג.) דמפתח הגשמים (י) נמסרין לאליהו וכן מפתח של תחיית המתים וכן לאלישע דכתיב (מלכים א יז) ויאמר אליהו חי ה' וגו' דה"ג אומר בפירקין דלקמן (דף כג.) וי"ל דהא דקאמר שלא נמסרו לשליח אינו ר"ל שלא נמסרו מעולם דהא של תחיית הממים ושל גשמים נמסרו אלא לא נמסרו לשליח להיות לעולם ממונה עליהם: **רישכוע** אדיה אדהים ויפתח את רחבה. פירוש שהוא בעלמו עשה וא"ת מהכא משמע דליכא אלא שלשה מפתחות וא"כ יש להקשות והא כתיב (ירמיה ג) פתח ה' את אולרו ויולא את כלי זעמו ומשמע נמי שלא נמסרו לשליח וכמו ההיא וישמע אליה אלהים וגו' וא"כ אמאי לא חשיב לה וי"ל דלא חשיב כי אם אותן מפתחות של טובה ולהכי לא קא חשיב מפתח של זעם וא"ת דמשמע מהאי קרא דפתח ה' שלא נמסר מפתח של זעם לשליח והא אמרינן (פסחים דף קים.) יורקמי של של ברד הוי וי"ל מכלי זעם אחרינא קאמר שלא נמסרו לשליח אבל משום ברד לא דאותו של ברד נמסרו: איבעיא

מאימתי מוכירין גבורות גשמים. שאומר משיב הרוח ומוריד הגשם. ובגמרא מפרש טעמא אמאי קרי ליה גבורות

גשמים מפני שיורדין בגבורה שנאמר עושה גדולות וגו': סימן קללה בחג הן. כדאמרינן במס' סוכה בפרק הישן (דף כח:) מאימתי

גבורה אף גשמים הוי כמאן דכתיב ביה גבורה: ואמר רבי יוחנן שלש מפתחות. היינו שלה נמסרו לשליח אחד ביחד (1): יפתח ה', ולא שליח:

כי

בלב הוי אומר זו תפלה וכתיב בתריה יונתתי מטר ארצכם בעתו יורה

ומלקוש אמר ר' יוחנן 🌣 ג' מפתחות בידו של הקב"ה שלא נִמסרו ביד שליח

ואלו הן מפתח של (נ) גשמים ומפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים

מפתח של גשמים דכתיב יופתח ה' לך את אוצרו המוב את השמים לתת

ממר ארצך בעתו מפתח של חיה מנין דכתיב ⁸ ויזכור אלהים את רחל וישמע

א) [ברכות ב.], ב) שם לג.. ג) ר"ה טו., ד) [ל"ל עושה גדולות ואין חקר נפלאות עד אין מספר (איוב ה פ״ט) וכן בח"ח למהרש"ח ע"ש וגם לקמן ט: ונדה לא. ובפיי הרע"ב מ"ב פ"ה דברכות לריכין אנו להגיה על דרך הנ"לן, ה) סנהדרין קיג, ו) כש"א מ"ו

הנהות הב"ח

(מ) גם' שנאמר עושה גדולות ואין חקר נפלאות כו' כל"ל ותיבת עד נמחק ונ"ב (איוב ה): (ב) שם אין . לתכונתו נותן ליעף מכין הרים: (ג) שם ואלו הו מפתח של חיה ומפתח של גשמים ומפתח של תחיית המתים מפתח של חיה מניז אלהים ויפתח את בחמה מפתח של מפתח של מנין דכתיב יפתח ה' לך גו' מטר ארצך בעתו מפתח של תחיית המתים וכו' כל"ל: (ד) רש"י ד"ה מאי שנא כו׳ ליתני התם היכא דתני כו׳ סדר זרעים אמאי שבקיה עד הכא כו' כנ"ל והד"א: לה בחג כו' זמן הזכרה לישנא אחרינא ואיידי דתני כו' כל"ל והד"ח: וו) ד"ה כתיב עושה גדולות ואין חקר כו': (1) ד"ה ואמר כו' ביחד. נ"ב דקא קשיא ליה קושיית התוס': (ת) תום' ד"ה אלא כו' אבל בסדר זרעים דתני מזכירין כל"ל: (ט) ד"ה וליתני מזכירין הגשמים כו' פרק אין עומדין דקתני כי הכא גבורות ושואליו וכו׳ אמאי לא כו׳ דמפתח הגשמים נמסר לאליהו:

מוסף רש"י

גבורות מזכירין גו גשמים, משינ שאינו לשון בקשה אלא לשון **הזכרה ושנח** (ברכות לג.) שליח. על אולרו של ג' מפתחות יש לו בידו שלא מינה שליח עליהם מבראשית אלא בידו הם ולא רלה שליח עליהם למסור (סנהדרין קיג.).

רבינו גרשום

מאימתי מזכירין גבורת גשמים. שאומ' מוריד הגשם. מאחר שהגשמים סימו קללה הוא בחג. כדאמרן בסוכה, משל לעבד שמשמש לרבו והפך לו רבו קיתון על פניו, כך כשיורדין גשמים בחג יוצאין הכל מן הסוכה שישבו בסוכה, ואמאי מתחיל להזכיר גבורות

. נשמים ונראה שהוא מתפלל שירדו גשמים בחג. לא אמרתי לישאל. שיתפלל על הגשמים בחג, אלא להזכיר. שמתחיל להזכיר בחג גבורות של (גשמים) מקום שמוריד גשמים בעונתם לאחר החג כשצריכין. אם כן לעולם יהא מזכיר. אפי∙ בימות יחופים המה בהודה של (משפים) של של המה בשל בשנום לאחד החל בשל היא מוכרין כרי ליתני מאימתי, מ"ש דשבקיה עד הכא, כלומר מי קתני הכא בסדר מועד מאימתי אמאי דתני מזכירין כרי במס׳ ברכות. וליתני התם. במס׳ [ברכות] סמוך לדתני מזכירין כרי ליתני מאימתי, מ"ש דשבקיה עד הכא בתיב המה בברייתו של עולם מצי למימר מ"ש דשבקיה עד הכא. כתיב עושה גדולות עד אין חקר. אלמא דכתיב חקר בנשמים, וכתיב חקר בברייתו של עולם, מה בברייתו של עולם כתיב ביה גבורה אף בגשמים הוי כמה דכתיב ב"ה למימר מ"ש דשבקיה עד הכא. כתיב ביה גבורה של מסרו. שלשתן ביחד ביד שליח. יפתח ה"ר. ולא שליח,